

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci stěžovatelů **a) F. F., b) S. F.**, oba zastoupeni JUDr. Zdeňkem Doležalem, advokátem se sídlem v Brně, Musorgského 1, za účasti **Krajského úřadu kraje Vysočina**, se sídlem v Jihlavě, Žižkova 57, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 12. 2004, č. j. 29 Ca 227/2004 – 26,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 12. 2004, č. j. 29 Ca 227/2004 – 26, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 16. 12. 2004, č. j. 29 Ca 227/2004 - 26, byla odmítnuta žaloba stěžovatelů proti rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina (dále jen „krajský úřad“) ze dne 13. 7. 2004, č. j. KUJI 8211/2002 OUP-Ma KUJIP007PN01, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatelů a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Brtnice, odboru stavebního úřadu ze dne 17. 3. 2004, č. j. Výst. 19/2004, jímž bylo stěžovatelům nařízeno odstranění stavby oplocení mezi pozemky p. č. 149/53 a p. č. 149/45 v k. ú. P. postavené bez stavebního povolení. Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že žaloba stěžovatelů postrádala jednu ze základních náležitostí, kterou byl podpis, bez něhož nebylo možno v řízení pokračovat, protože nebyla zřejmá vůle stěžovatelů k podání žaloby, ať už přímo stěžovatelů jako žalobců nebo jejich zmocněného zástupce. Stěžovatelé ani jejich zástupce, kterým byl advokát, přes výzvu krajského soudu ve lhůtě 5 dnů ode dne doručení této výzvy zástupci, tuto vadu neodstranili přesto, že byli poučeni o následcích nevyhovění. Krajský soud proto postupoval podle ustanovení § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a žalobu stěžovatelů odmítl.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě s poukazem na ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s. stěžovatelé odmítli závěry krajského soudu, které vyslovil v napadeném usnesení. V kasační stížnosti především namítali, že výzva ze dne 20. 10. 2004 k odstranění vady žaloby nebyla zcela srozumitelná, protože nespecifikovala, zda je třeba podepsat jeden nebo oba řádně podané stejnopisy žaloby. Jestliže jeden ze stejnopisů podaných na podatelně krajského soudu dne 16. 9. 2004 byl opatřen podpisem a razítkem advokáta, nemohlo se jednat o absenci podpisu žaloby. Pokud se v soudním spise nenachází takový stejnopis žaloby, jehož podání bylo řádně vyznačeno podatelnou na prvním stejnopisu žaloby s přílohami (s plnou mocí a s napadeným rozhodnutím Krajského úřadu kraje Vysočina), potom není chyba na straně zástupce stěžovatelů. Ostatně i ve výzvě, jak se podává z jejího obsahu, se hovoří rovněž o jediné žalobě. Odmítnutí žaloby je proto nezákonné, protože zástupce stěžovatelů dva stejnopisy žaloby řádně podepsal, opatřil razítkem advokátní kanceláře a žalobu pak podal u krajského soudu. Stěžovatelé mohou tento postup advokáta potvrdit. Stěžovatelé též namítali, že pokud udělili svému zástupci plnou moc „ve věci žaloby proti rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina ze dne 13. 7. 2004, č. j. KUJI 8211/2002 OUP-Ma KUJIP007PN01, včetně zastupování před soudy všech stupňů“ a zástupce tuto plnou moc přijal a stvrdil svým podpisem a razítkem, potom i pro případ, že jeden ze stejnopisů žaloby není opatřen podpisem, by tato skutečnost neměla bránit projednání věci. Je tomu tak proto, že zplnomocněný advokát sepsal stejnopis žaloby pod hlavičkou své kanceláře, opatřil ho strojopisným označením jména, příjmení a titulu s doplňkem, že tak učinil v zastoupení stěžovatelů. Pokud krajský soud i přes zřejmou ztrátu řádně podepsaného druhého stejnopisu bez příloh odmítl žalobu, jedná se o nepřiměřenou přísnost a porušení práva stěžovatelů na spravedlivý proces. Proto se stěžovatelé domáhali zrušení usnesení a vrácení věci k dalšímu řízení.

Krajský úřad ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že nemá podklady k posouzení tvrzení stěžovatelů o ztrátě podepsaného stejnopisu žaloby u krajského soudu. Sám má k dispozici jeden stejnopis žaloby, který mu zaslal krajský soud k vyjádření a ten není opatřen podpisy stěžovatelů, resp. podpisem jejich zástupce. Se zřetelem k tomu navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnili stěžovatelé v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Z předloženého spisu vyplývá, že předmětná žaloba stěžovatelů byla podána u krajského soudu osobně dne 16. 9. 2004, a to ve dvojitě vyhotovení s přílohami (plná moc a napadené rozhodnutí). Z připojené plné moci ze dne 15. 9. 2004 je mimo jiné zřejmé, že stěžovatelé zmocnili advokáta JUDr. Zdeňka Doležala výslovně k podání žaloby proti rozhodnutí krajského úřadu ze dne 13. 7. 2004, č. j. KUJI 8211/2002 OUP-Ma KUJIP007PN01, plnou moc podepsali, stejně jako ji podepsal advokát s tím, že zmocnění přijímá. Zcela nesporné je i to, že tato žaloba není podepsána ani stěžovateli jako žalobci, ani jejich zástupcem. Krajský soud po podání žaloby usnesením ze dne 20. 10. 2004 vyzval oba stěžovatele, aby ve lhůtě 5 dnů ode dne doručení tohoto usnesení odstranili vady svého podání ze dne 15. 9. 2004, resp. doplnili žalobu tak, aby bylo zřejmé, kým je podepsána s poučením, že nebude-li této výzvě ve stanovené lhůtě vyhověno, soud řízení o takovém podání (žalobě) odmítne. Toto usnesení dne 2. 11. 2004 osobně převzal zástupce stěžovatelů JUDr. Zdeněk Doležal. Na tuto výzvu ani stěžovatelé ani jejich zástupce nereagovali.

Podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzve předseda senátu usnesením podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

Z citovaného, ale i z judikatury z oblasti občanského práva procesního, kterou lze užít i ve správním soudnictví (např. R 36/99) nutno vyvodit, že výzva k odstranění vad podání musí obsahovat údaje o tom, v čem je podání neúplné nebo nesprávné, poučení, jak je třeba doplnění nebo opravu podání provést, určení lhůty k odstranění vad podání a poučení o tom, že podání, kterým se zahajuje řízení, bude odmítnuto, jestliže nebude včas opraveno nebo doplněno, popř. že k podání jiné povahy nebude přihlíženo, dokud vady nebudou odstraněny.

Podpis patří mezi obecné náležitosti, které musí obsahovat každé podání adresované soudu (§ 37 odst. 3 s. ř. s.). Zvolil-li si účastník řízení zástupce, postačí, podepíše-li podání tento zástupce. Vždy však jde o nenahraditelný písemný projev konkrétní fyzické osoby, která tím stvrzuje, že se ztotožňuje s obsahem podání a že tedy podání lze přičítat jí a nikoli osobě jiné.

V této věci není sporu o tom, že žaloba podaná stěžovateli nebyla podepsána ani jimi, ani jejich zástupcem JUDr. Doležalem. Výrok výzvy k odstranění vad žaloby, resp. poučení, jak je třeba provést doplnění žaloby, však není příliš srozumitelné a jednoznačné. Ze žaloby stěžovatelů vyplývá, že ji vypracoval advokát JUDr. Zdeněk Doležal, který měl stěžovatele v řízení před krajským soudem i zastupovat. O tom svědčí nejen obsah plné moci ze dne 15. 9. 2004, ale i jméno a příjmení tohoto advokáta v rubrice žaloby a na konci žaloby, kde je uvedeno zastoupení stěžovatelů tímto advokátem. Za tohoto stavu znění výzvy „soud vyzývá a) i b) žalobce, aby ve lhůtě 5 dnů ode dne doručení tohoto usnesení odstranili vady svého podání ze dne 15. 9. 2004 tak, aby bylo zřejmé, kým je podepsáno“, není jednoznačné a bylo ho třeba přizpůsobit konkrétní situaci. Jestliže advokát JUDr. Zdeněk Doležal žalobu nepodepsal, ačkoliv byl k jejímu sepsání a podání stěžovateli zmocněn stěžovateli, bylo na místě formulovat výzvu v tom směru, aby tento advokát ve stanovené lhůtě žalobu v zastoupení stěžovatelů podepsal. Formulace výzvy, že stěžovatelé mají odstranit vady svého podání tak, aby bylo zřejmé, kým je podepsáno, tedy de facto neobsahuje konkrétní poučení o tom, jak je třeba vadu podání odstranit.

Krajský soud sice správně dovozuje, že podpis je podstatnou náležitostí žaloby, bez které není možno v řízení pokračovat, ale přesto v této věci, i přes nedostatek podpisu žaloby, v řízení pokračoval. Dne 20. 10. 2004 totiž vydával výzvu k odstranění vad podání, ale současně doručoval nepodepsanou žalobu krajskému úřadu se žádostí o zaslání správního spisu a vyjádření k žalobě a všem účastníkům pak žádost o jejich vyjádření k postupu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a stěžovatelům výzvu k zaplacení soudního poplatku. Na tyto úkony krajského soudu účastníci řízení reagovali tak, že zástupce stěžovatelů sdělil krajskému soudu, že ve věci požaduje nařízení ústního jednání, stěžovatelé zaplatili soudní poplatek, krajský úřad zaslal své vyjádření i se správním spisem. Teprve poté rozhodl krajský soud o odmítnutí žaloby. Za tohoto stavu, při pokračování v řízení i bez podepsání žaloby, bylo rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby z tohoto důvodu, poněkud překvapivé.

Nejvyšší správní soud má za této situace za to, že i po vydání výzvy k odstranění vady žaloby nebylo důvodu bez dalšího žalobu odmítnout, byť zástupce stěžovatelů, kterému byla

výzva doručena, na ni z nepochopitelných důvodů nereagoval. Nelze totiž nevidět, že výrok výzvy k odstranění vad žaloby, resp. poučení, jak je třeba její doplnění provést, není příliš přesné a jednoznačné, a že z obsahu spisu byla zřejmá vůle stěžovatelů i jejich zástupce k podání žaloby. Pokud zástupce stěžovatelů následně k žádosti krajskému soudu sdělil požadavek na nařízení ústního jednání a oba stěžovatelé zaplatili soudní poplatek, nelze souhlasit s krajským soudem v tom, že není zřejmá vůle oprávněných osob, ať přímo stěžovatelů nebo jejich zástupce, k podání žaloby. Za tohoto stavu odmítnutí žaloby bylo proto značně formální a v rozporu s čl. 1 Ústavy České republiky, který požaduje, aby veřejná moc v České republice vystupovala podle pravidel právního státu, mezi něž patří rovněž zásada přiměřenosti zásahu. Odmítnutí žaloby za uvedeného stavu mělo pro stěžovatele vážné důsledky a znamená dopad i do jejich práv chráněných ustanovením čl. 36 odst. 1, 2 Listiny základních práv a svobod. Proto je třeba, aby krajský soud opět vyzval advokáta JUDr. Zdeňka Doležala k tomu, aby v přiměřené lhůtě odstranil vadu žaloby spočívající v nedostatku jeho podpisu a poté, bude-li výzvě vyhověno, na základě žaloby napadené správní rozhodnutí věcně přezkoumal.

Z důvodů výše uvedených Nejvyšší správní soud napadené usnesení podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Podle odst. 3 citovaného ustanovení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozhodnutí. O kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s. bez jednání.

Podle § 110 odst. 2 s. ř. s. rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu

